# AYDINLIK HAREKETİ VE DEVRİMCİ BANK-SEN SENDİKASI

2 Kasım 2026

Yıldırım Koç







1974 yılında İstanbul Bankası çalışanları tarafından işveren teşviki ve desteğiyle kurulan, 1977 yılı başlarında Aydınlık Hareketi yandaşı kadroların yönetimine geçen İstanbulbank-Sen sendikası, 1978 yılında adını Devrimci Bank-Sen olarak değiştirdi. 12 Eylül 1980 darbesi sonrasında da sendikanın faaliyetleri durduruldu.

Bu sendika, yönetimin açıklamaları ve yayımlanan gazetelerinde, bu dönemde Türkiye'deki siyasi ayrılık ve çatışmaların sendikalara yansıtılmasının en açık örneklerinden biridir.

İstanbulbank-Sen ve Devrimci Bank-Sen'in önemli bir eylemi olmadı.

## İstanbulbank-Sen'in Kuruluşu ve Yönetimi

İstanbul Bank-Sen (İstanbul Bankası Mensupları Sendikası) İstanbul'da 7 Mart 1974 tarihinde kuruldu. Geçici yönetim kurulu şu kişilerden oluşuyordu: Fehmi Genç (başkan), Cengiz Esin (başkan yardımcısı), Talat Ataman (genel sekreter), Ramiz Yalçınkaya, Salih Altay, Güner Kulabaş, Ayhan Tüzün, Necdet Keskin, Erdal Corogil. Çalışma Bakanlığı kayıtlarına göre, sendika 31 Aralık 1974 tarihinde 461'i kadın olmak üzere 1086 üye bildirmişti.

21 Ocak 1977 günü yapılan genelkurulda, genel başkanlığa Ekrem Güreş, genel sekreterliğe Yemliha Türk seçildi. Ekrem Güreş'in askerlik yapmak üzere 10 Aralık 1977 günü sendikadan ayrılması üzerine, genel başkanlığa Yemliha Türk getirildi.

25 Kasım 1978 günü yapılan genel kurulda, sendikanın adı Devrimci Banka Büro Eğitim ve Sigorta İşçileri Sendikası (Devrimci Bank-Sen) olarak değiştirildi. Genel kurulda yapılan seçimlerde genel başkanlığa Yemliha Türk, genel sekreterliğe Oktay Yeşilyurt getirildi. (*Türkiye Sendikacılık Ansiklopedisi*, C.1. İstanbul, 1996;112)

## Yeni Yönetimin İlk Toplu İş Sözleşmesi

İstanbulbank-Sen ile İstanbul Bankası T.A.Ş. arasında yeni yönetim dönemindeki ilk toplu iş sözleşmesi 8 Haziran 1977 tarihinde imzalandı. Toplu iş sözleşmesi, 1.3.1977-28.2.1979 tarihleri arasında yürürlükte kaldı. (*İstanbul Bank-Sen ile İstanbul Bankası T.A.Ş. Arasında Yapılan II. Dönem Toplu İş Sözleşmesi, 1.3.1977-28.2.1979*, İstanbul, 1979)

Bu toplu iş sözleşmesi ile önemli haklar elde edildi. Toplu iş sözleşmesinin ödemeler dışındaki bazı maddeleri aşağıdadır:

> "Madde 17: İşveren bu sözleşme, yasa ve ilgili mevzuat hükümlerine aykırı olmamak kaydı ile işe alma ve koşullarını sağlamakta tamamen serbesttir. Ancak işveren, ölen, emekliye ayrılan veya çalışamayacak

derecede hastalanan üyenin bankada çalışabilecek ve personel talimatnamesinde aranan vasıflara uygunsa, eşi veya çocuklarını öncelikle işe alır.

"Madde 22: Şehir dışı nakillerde üyenin yazılı muvafakati alınır. Şehir içi nakillerinde üyenin muvafakati aranmaz.

"Madde 23: İşyerinde çalışma saatleri haftanın ilk 5 gününü kapsayacak şekilde günde 8 saat olmak üzere haftada 40 saattir.

"Madde 24: Fazla çalışma izni alınması için Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurmada üyenin peşin muvafakati var sayılır. Ancak uygulamada üyenin mazereti olduğunda fazla mesai yapmaya zorlanamaz.

"Madde 27: İşyerinde 5 yıla kadar hizmeti olan üyelere 21 işgünü, 5 yıldan fazla hizmeti olan üyelere 25 işgünü yıllık üretli izin verilir.

"Madde 28: Ücretli Mazeret İzinleri. Üyenin evlenmesi halinde 12 gün. Üyenin eşinin doğum yapması halinde 4 gün. Üyenin eşinin veya çocuğunun ölümü halinde 4 gün. Üyenin ana veya babasının ölümü halinde 3 gün. Üyenin kendi evinin veya birlikte oturduğu ana veya babasının evinin tabii afetlere uğraması veya yanması halinde 7 gün. Üyenin eşinin, çocuğunun veya ana veya babasının kazaya uğraması halinde 5 gün. Üyenin evini taşıması halinde 2 gün.

"Madde 30: Üyenin refakat etmediği hallerde hayatı tehlikeye girecek ana baba, eş ve çocukları ile kendisinden başka hiç kimsesi olmayan kardeşinin ağır bir kaza geçirmesi veya önemli bir hastalığa tutulmuş olması hallerinde durumun raporla belgelendirilmesi şartı ile bir aya kadar ücretli izin verilir. Durumun devamı halinde üye ücretsiz izin alıp almamakta serbesttir.

"Madde 58: Disiplin Kurulu: İşbu toplu iş sözleşmesinin imzası tarihinden itibaren işyerinde bir Disiplin Kurulu kurulmuştur. Disiplin Kurulu taraflarca seçilecek iki asil ve iki yedek üyeden oluşur. Kurul gerektiğinde toplanır. Toplatı isteminin yapılmasından itibaren taraflar 6 işgünü içerisinde toplanırlar. Taraflardan herhangi biri toplantıya katılmaz ise katılanların oybirliği ile karar verilir. Çağrıya katılanlarla toplantı yapılır ve karar katılanların çoğunluğu ile verilir. Oyların eşitliği halinde Prof.Dr.Münir Ekonomi veya kendi kürsüsünden atayacağı bir yardımcısının kurula katılmasıyla konu çözümlenir."

Toplu iş sözleşmesine göre, kıdem tazminatı da 45 günlük giydirilmiş ücret üzerinden ödenecekti.

## İstanbulbank-Sen'in Çizgisi

*Aydınlık Gazetesi*'nden Erkan Ildız, İstanbulbank-Sen Sendikası Genel Başkanı Yemliha Türk ile uzun bir görüşme yaptı. Gazetede 23 Kasım 1978 ve 24 Kasım 1978 günleri yayımlanan bu görüşme, sendikanın siyasi ve ideolojik çizgisini yansıtması açısından, aşağıda yer almaktadır:

"3. Genel Kurul Öncesi İstanbul Bank-Sen-1,

"Hedef daha geniş kitleyle birleşmek.

"Üçüncü Genel Kurulu 25 Kasım günü yapılacak olan Bank-SİF üyesi İstanbulbank-Sen Sendikası Genel Başkanı Yemliha Türk ile Genel Kurul öncesi bir görüşme yaptık. Yemliha Türk'e görüşmemizde şimdiki yönetimin nasıl işbaşına geldiği, ne gibi mücadeleler verdikleri ve bu mücadeleden çıkardıkları dersler hakkında sorular sorduk.

"Soru: İstanbulbank-Sen ne zaman kuruldu ve sizler yönetime nasıl geldiniz?

"1973'ün sonlarına doğru, İstanbul Bankası personelinde bir kıpırdanma görüldü. Tekbank-İş adlı sendika bankanın Ankara şubelerinde örgütlenmeye başlamıştı. Hatta sözleşme çağrısı yaptı, grev kararı aldı. Kemal Has derhal Ankara'ya gidip bu hareketi bastırdı ve yine Has'ın diketifiyle bir gecede İstanbulbank-Sen kuruldu. Yetki prosedürü bile tamamlanmadan işverenin hizmetinde 3 yıllık bir sözleşme imzalandı.

"Kuruluşunun 1. yılı sonunda sendikanın 1. Genel Kurulu yapıldı. Biz yönetime muhalefet ettik, karşı çıktık. Fakat örgütlü bir faaliyet gösteremedik. O Genel Kuruldaki karşı koymamız, daha soraki çalışmalarımıza ışık tuttu.

"Soru: Ne gibi dersler çıkardınız?

"Örgütsüz olmamız bir yana, sendikal bilincimiz bile yoktu. Sadece dürüst bir baş kaldırıştı. Biz burada kitle içinde çalışmamızın gereğini gördük. O zamanki yönetimi daha iyi tanıdık, zayıf yanlarını tespit ettik. Herşeyden önce kitlelerle bağları yoktu. Kendi bilgi ve tecrübelerimizdeki eksiklikleri daha iyi fark ettik.

"Soru: 1. Genel Kuruldan sonra nasıl bir çalışma yürüttünüz?

"İşçiler toplu sözleşmeden memnun değillerdi. Sözleşmede kademeli zam prensibi uygulanmıştı. En yüksek maaşı alan en fazla zammı da alıyordu. Bu arada asgari ücret 1200 liradan 1800 liraya yükseltilmiş ve işçiler aradaki 600 liralık farkı istiyorlardı. Sendika hiçbir çalışma yürütmüyordu.

“Yönetime muhalif olanlar kendi aramızda toplantılar yapmaya başladık. Fakat kendimize bir güvensizliğimiz vardı.

“Dayanacak bir güç arıyorduk. İdeolojik, siyasi yetersizliğimizden, kitle çizgisini kavrayamamızdan kaynaklanıyordu bu. Çeşitli sendikalarla görüşmeyi kararlaştırdık. O zamanki ismi Yapı-Sen olan Bank-Sen bizimle ilgilendi. İlk kitleye açık toplantılarımızı orada yapmaya başladık. 5 kişilik bir üst komite, çeşitli işyerlerinden 16 kişilik de bir alt komite oluşturduk. Sendikaya bir dilekçe yazarak, görevlerini yerine getirmesini istedik. Aynı müracaatı çeşitli işyerlerinden 300 kişi daha yaptı. Arkasından bir bildiriyle isteklerimizi Türkiye çapında bütün sendika üyelerine duyurduk. Çeşitli konularda sürekli bildiri yayınlamaya başladık. Daha sonra, Ege ve Ankara bölgeleri ile irtibatı sağlayıp daha da örgütlü ve disiplinli çalışma kararı aldık. Cumartesi-Pazar günleri bölgelerde açık toplantılar düzenledik. Öyle bir durum oldu ki, birçok üye sorunlarını bize yazıp, yönetici olmadığımız halde, çözüm istiyorlardı.

“Daha geniş kitleyle birleşebilmek için geziler düzenledik. Bu gezilerde tartışmalar düzenleyip, işçilerin, sorunların çözümünün nasıl sağlanacağı, nasıl birleşecekleri ve bu çalışmanın detayları hakkında görüş ve önerilerini aldık. Kitle içinde önderlik yapabilecek işçilerle tanıştık, bunlarla daha sonra toplantılar düzenledik. Bu çalışmalardan sonra büyük üye çoğunluğu bizi resmi temsilcileri kabul etmeye başlamıştı.

“İşveren ve sendika yönetimi işin ciddiyetini anlayınca 7 arkadaşımızın iş akdini feshetti. Fakat işçilerin tepkisinden korktuklarından, 6 arkadaşımızın fesih bildirimlerini geri aldılar. 2 arkadaşımız hakkında sürgün kararı aldıkları halde uygulamaya koyamadılar.

“Bu arada sendika yönetimi de, Genel Kurul yaklaşmış olduğundan bizimle uzlaşma yolları aramaya başladı, odak liste yapmamızı önerdi. Kabul etmedik.

“21 Ocak 1977 günü yapılan 2. Genel Kurulda oyların yüzde 70’ini alarak yönetime geldik.” (*Aydınlık*, 23.11.1978)

“Revizyonist Bank-Sen’e karşı mücadeleyi güçlendireceğiz.

“3. Genel Kurulu Cumartesi günü Kazablanka Gazinosunda saat 10.00’da toplanacak olan İstanbulbank-Sen Sendikasının Genel Başkanı Yemliha Türk ile Genel Kurul öncesi yaptığımız görüşmenin bu bölümünde, daha ziyade DİSK’e bağlı Bank-Sen hakkındaki görüşleri ve geçmiş dönemi nasıl değerlendirdikleri, Genel Kuruldan sonraki dönemde ne gibi çalışmalar yürütmeyi planladıkları hakkında sorular sorduk.

“Soru: Muhalefetteyken ve yönetime geldikten sonra aynı işkolunda faaliyet gösteren DİSK’e bağlı Bank-Sen’i yakından tanıma imkanı buldunuz. Bank-Sen hakkında ne düşünüyorsunuz?

“Muhalefetin son günlerinde Bank-Sen’in Belediye Sarayında genel kurulu olmuştu. Biz oraya davetliydik. Orada görevli olanlar bu sendikanın üyeleri değildi. Görevliler Maden-İş’den ve çeşitli revizyonist derneklerden getirilmişti.

“Genel Kurulda konuşan bazı delegeler susturuldular. Mesela Saruhan delegesi konuşması sırasında ‘sosyal-faşizm’den, ‘sosyal-emperyalizm’den bahsedince, bir görevli eliyle mikrofonu kapatarak delegeyi yerine oturttu. Divan Başkanlığı yapan Mehmet Ertürk ise delegenin konuşturulmayacağını söyledi. Buna benzer olaylar oldu kongrede.

“Kongreden sonra biz revizyonizm hakkında araştırma yapmaya başladık. İdeolojik ve siyasi araştırmaya yöneldik. Bu sendikanın yöneticileriyle daha sonraki görüşmelerimizde, daha berrak bir kanaate varmayı hedefledik. Sonuçta Bank-Sen yönetiminin gerçekten Sovyet yanlısı ve bir yerde propagandacısı olduğunu kavradık. Fakat biz yine de revizyonizme karşı gerektiği kadar hassas olmadığımızdan, bunu dostlar arasındaki bir çelişki kabul ediyor, tartışma ve ikna yöntemiyle birleşebileceğimizi düşünüyorduk. Onlar her kararlarında tepeden hareket ediyor, emrettikleri şeyin tartışmasız uygulanmasını istiyorlardı.

“Biz yönetime geldikten sonra Bank-Sen yöneticileri sürekli, sendikamızı nasıl feshettirip kendilerine katabileceklerinin hesaplarını yaptılar. Bize ‘sosyalist kampın’ kurtarıcı olduğu propagandasını yapıyor, kapitalist Türkiye’de sanayileşme olmadan, işçiler fabrikalara, şehirlere dolmadan, ‘Parti’ kurulması için özgürlük olmadan devrim olamayacağını belirtiyorlardı. SBKP’nin 25. Kongresinin propagandasını yapıyorlar, örnek gösteriyorladı. Kongre belgelerini de okumamızı ve dersler çıkarmamızı söylüyorlardı.

“Biz ise, Bank-Sen’in ‘sosyalist’ ve ‘kurtarıcı’ ilan ettiği ve en faşist mihrakın başını çektiği bu kampın, ne derece sosyalist ve kurtarıcı olduğunu onun bizzat uygulamalarından görüyorduk. Ayrıca bu sendikanın kendi üyelerine karşı demokrasi uygulamadığı da herkes tarafından anlaşılmıştır. Sendika yönetimi, kendilerine muhalefet edenleri işverenlerle anlaşıp sürgün ettirmekte, üyelerin iradesiyle seçilen temsilcileri görevlerinden almaktadırlar.

“Anti-demokratik bir tüzüğe sahip olan Bank-Sen’in, kongrede seçilen kişilerce idare edilmediği kanaatindeyiz. DİSK’in 6. Genel Kurulundan sonra DİSK’ten kovulan ‘uzmanlar’, Maden-İş ve Bank-Sen’de görevlendirildiler. Bank-Sen artık tamamen TKP’nin güdümünde ve propagandacısı durumundadır.

"İşkolumuzda bunlara alternatif olacağımızı, soruna kadar bunlarla mücadele edeceğimizi herkes bilmelidir.

"Soru: Genel Kurul öncesi, iki yıllık çalışmalarınızı kısaca nasıl değerlendiriyorsunuz?

"Yönetime geldiğimizde tecrübemiz yoktu. İki yıl içinde zengin tecrübeler kazandık.

"Demokratik merkeziyetçiliği doğru uygulayamadık. Bu, kitleyle hareket etmenin iyi kavranamamasından ileri geliyordu bizce. Toplu sözleşme ve grev kararının alınması döneminde, kitlenin kuyruğuna takıldık, merkeziyetçiliği uygulayamadık.

"Fakat toplu sözleşmede esas olan konu, iş güvenliğinin sağlanması meselesiydi. Üyelerimizin genel talebi de bu noktada yoğunlaşıyordu. Toplu sözleşmeyle iş güvenliğini aldık. Bugün hiçbir işçi, disiplin kurulu kararı olmadan işten çıkarılamıyor.

"Soru: Genel Kurulda yeniden yönetime seçildiğiniz takdirde, önümüzdeki dönemde neler yapmayı düşünüyorsunuz?

"Bu işkolunda revizyonizme ve iki süper devlete karşı mücadeleyi güçlendireceğiz. İşkolumuzda esas tehlikenin revizyonizm olduğunu kavrıyoruz. Önümüzdeki dönem mücadelemiz esas olarak bu alanda olacak. İşverenlere karşı mücadele, revizyonizme karşı mücadele temelinde yükselecek.

"Sözleşmelerimize yeni hükümler getirmeyi düşünüyoruz. Türkiye'de hak grevi bakanlık tarafından engelleniyor. Özel hakem işverenlerin lehine ve yararına olan kararlar veriyor. Sözleşmeye müeyyideli hükümler koyacağız.

"Sendika içi demokrasiyi uygulamak ve daha geniş kitleyi faaliyete geçirmek, mücadeleye çekmek amacıyla 3. Olağan Genel Kurulumuza yeni bir tüzük, yeni bir anlayış sunuyoruz. Ayrıca sendikamızda eleştiri-özeleştiri toplantılarını sıklaştırmayı da amaçlıyoruz. İşçilerin eğitimine özellikle önem vereceğiz.

"Diğer sendikalarla ve demokratik kitle örgütleri ile, revizyonizme ve faşizme karşı birlik temelinde ittifaklar kurmaya çalışacağız. Bağlı olduğumuz Bank-Sif Federasyonu, işkolunda en geniş işçi kitlesini çatısı altında topluyor. Buna rağmen istenilen düzeyde mücadele yürütemiyor. Önümüzdeki yıllarda federasyonun etkili bir şekilde çalışması ve bağlı sendikalarda sendika içi demokrasinin gelişmesi için çalışmalarımızı yoğunlaştıracağız.

"İşçi-memur ayrımının kaldırılması ve tüm çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendikal hakkının sağlanması da hedeflerimizden biridir.

"Soru: Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

"İşkolumuzda faaliyet gösteren sendikaları, işçi sınıfımızın düşmanı olan ve en gerici mihrak tarafından yönlendirilen revizyonist ve faşist sendika ağalarına karşı güçbirliği etmeye ve mücadeleye çağırıyoruz." (*Aydınlık*, 24.11.1978)

## İstanbulbank-Sen'in Gazetesi

İstanbulbank-Sen Sendikası, "İstanbulbank-Sen'de Emekçilerin Sesi, İstanbul Bankası Mensupları Sendikası Yayın Organı" başlıklı bir gazete yayımladı. Gazetenin sahibi Ekrem Güreş, sorumlu yazı işleri müdürü Oktay Yeşilyurt idi. Gazetenin başlığının altında "Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşin!"yazıyordu.

Gazetenin 1977 yılı sonlarında yayımlanan 6. sayısında DİSK'e bağlı Bank-Sen aleyhinde uzun bir yazı yer alıyordu:

"Bank-Sen yalanlarıyla sahte devrimci yüzünü bir kez daha gösterdi

"Bank-Sen işçi sınıfının mücadelesini yozlaştırarak hakim sınıflara karşı sınıf işbirliği anlayışı ile hareket ettiğini daha güzel ortaya koyamazdı. Yapı ve Kredi Bankası'nda çalışan binlerce işçi kardeşimiz bugün hayat şartlarının ağır yükü altında ezilirken Bank-Sen devrimcilik adına söylediği yalanlarla gerçek sınıf mücadelesini işkolumuzda sürdürmek için İstanbulbank-Sen'in attığı adımı işçi kardeşlerimizden saklayacağını sanıyor. Fakat yanılıyor. Dahası var. Bank-Sen kendileri dışında hiçbir sendikanın (bu arada İstanbul Bank-Sen'in) iş güvenliği sağlayamadığını, fazla mesai konusunu, nakil ve atamaları, izinleri açıklığa kavuşturarak işverenlerin tasarrufuna bıraktığını söylüyor. İşte bir yalancılık örneği daha. İsteyen herkes yaptığımız sözleşmeyi inceleyerek bu yalanları daha açık şekilde görebilir.

"Bank-Sen işçilerin yönetimin her kademesinde söz ve karar sahibi olması ilkesinden hareket ettiğini söylüyor. İşçilerin yönetimin her kademesinde söz ve karar sahibi olması ilkesi işçilerin sendikaların en üst yönetimine varıncaya dek her kademede sorumluluk alabilmeleri, buralara seçilebilmeleri, işçi sınıfının gerek ekonomik gerekse siyasi bağımsızlık mücadelesinde bizzat işçilerle ortak kararlara varılmak suretiyle programlar düzenlenmesi ve tüm bunların demokratik merkeziyetçilik esaslarına uygunluğu demektir.

Tabanın yönetimde söz ve karar sahibi olması ilkesini hayata geçirmemiştir. Onlar sadece kitleleri kandırmak için sürekli bu lafı kullanıyorlar. Gerçekte ise düzenledikleri anti-demokratik tüzüklerle işçilerin elini kolunu bağlayıp gerici bir merkeziyetçilik uygulamakta, işçilerden görüşleri dahi sorulmadan sadece yöneticilerin verdiği tepeden inme kararlarla hareket edilmektedir. Sınıf mücadelesini reddeden ve işçilerin mücadelesini işverenlere teslim eden tüm revizyonistlerin yaptığı sahtekarlık bu yönteme dayanır. Aynı tavrı DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikası bu günlerde Gislaved fabrikası işçilerine karşı takınmış ve işçilerle organik bağlar kurulmadan kendi başlarına toplu sözleşme imzalayıp lastik işçilerini satan bu sendika ağası yöneticiler, işçilerin sert tepkilerine maruz kalmışlardır. Hatta işçilerin imzalanan toplu sözleşmeyi protesto ederek grev çadırlarını yaktıklarını günlük basın organlarından herkes okudu. İşçilerin devrimci ruhu toplu sözleşme imzalandıktan sonra onları direnişe götürmüştür. Bu direnişte işçileri yalnız bırakan DİSK ve Lastik-İş'in sendika ağaları işverenin direndikleri için işten attığı işçilere sahip çıkmamıştır. İşte Bank-Sen gibi, DİSK gibi suratlarına devrimci maskesi geçiren sahte devrimci sendika yöneticilerinin sınıf sendikacılığı anlayışları, tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesinden anladıkları budur. Onlar lastik işçilerinin bu devrimci ruhunu doğru önderlikle geliştirmek yerine öldürmeyi yeğ tutuyorlar. İşçilerin kaderini işverenlere teslim etmekten çekinmiyorlar. İşçi sınıfı sendikacılığı bu değildir. Ne kadar güzel laf edip herkesi uyuttuklarını sansalar da gerçekler gittikçe daha iyi aydınlanıyor. Sahte devrimciliklerini, hakim sınıflarla işbirliği yaptıklarını saklayamıyorlar, saklayamayacaklar da." (*İstanbulbank-Sen'de Emekçilerin Sesi*, Sayı 6, 1977)

Derginin aynı sayısında, "Bank-Sen'in Yalanları" başlıklı yazıda şunlar söyleniyordu: "Yüzlerine devrimci maskesi geçirerek işçilerin sınıf mücadelesine ihanet eden Revizyonist Sendikalar bugün işçi sınıfına en az hakim sınıflar kadar düşmandırlar ve işkolumuzdaki temsilcisi Bank-Sen olan bu tür Sendikalara karşı mücadele sınıf sendikacılığının başta gelen görevidir." (*İstanbulbank-Sen'de Emekçilerin Sesi*, Sayı 6, 1977)

Aynı sayıda, sendika genel başkanı Ekrem Güreş'in profesyonel olarak sendikada görev aldığı belirtiliyordu:

"Bir kişinin profesyonel olarak atanması kararlaştırılmış ve bu kadroya Yönetim kurulumuzca Genel Başkan Ekrem Güreş, işyerinde aldığı ücret ve sosyal hakların aynısını almak koşulu ile atanmıştır. Sendikamız bu hususta sahte devrimci sendikaların ve sendika ağalarının profesyonelliği bir çıkar kapısı, bir imtiyaz olarak görme anlayışına da karşıdır. Bizim sendikal anlayışımız üyelerden toplanan aidatların en iyi şekilde değerlendirilmesi ve üyeler yararına kullanılmasıdır. Bu açıdan işyerinde alınan ücret miktarı üzerinde arkadaşlarımız sendikada devrimci bir anlayışla görev yapacaktır." (*İstanbulbank-Sen'de Emekçilerin Sesi*, Sayı 6, 1977)

*İstanbulbank-Sen'de Emekçilerin Sesi Gazetesi*'nin 25.3.1978 tarihinde basılan 9. sayısında da DİSK eleştiriliyordu:

"DİSK İçerisindeki Revizyonistler Giderek Teşhir Oluyorlar

"Varlıklarını baskı, zorbalık, hile ve tertiplerle korumaya çalışan, bağımsızlık ve işçi sınıfının kaşarlanmış düşmanları revizyonistler (sahte devrimciler) DİSK yönetiminden uzaklaştırıldı. Kemal Türkler – Aydın Meriç – Mehmet Ertürk çetesi son DİSK genel kurulunda büyük bir darbe yiyerek işçilerden hak ettikleri cevabı aldılar. (…) Son genel kurulda revizyonistlerin DİSK yönetiminden uzaklaştırılması işçi sınıfının bir başarısıdır. Bu genel kurulda alınan sonuçlar her şeyden önce başta işçi sınıfımızın ve devrimcilerin revizyonist ihanete karşı verdiği kararlı mücadelenin ürünüdür." (*İstanbulbank-Sen'de Emekçilerin Sesi*, Sayı 9, 1978)

Sendika, 1978 yılında artan gerginlik ve çatışmalara da karşı olduğunu açıklıyordu:

"Sendikamız Maceracı Eylemlere Karşıdır

"Her gün gazetelerde, TV ve radyoda banka soygunları, vurgun, vs. gibi olaylardan bahsedilmekte ve bu eylemde bulunanlar hakkında çeşitli yorumlar ortaya atılmaktadır. Bu yorumlardan bazıları gerçeklerden uzak, devrimcileri halkımızdan koparmak amacına yönelik olmakla birlikte sözde devrimci anlayışın gereği olarak yapıldığı, yapanlarca iddia edilen birtakım olaylar vardır. Devrimci mücadelenin ancak banka soymak, sağa sola bomba atmak, vs. gibi yollarla verilebileceğini ileri süren kişi ve kurumlar kendileri ne kadar 'biz devrimciyiz, halkımız için çalışıyoruz' derlerse desinler ve niyetleri ne olursa olsun, yaptıkları bu eylemlerin adı küçük-burjuva maceracılığıdır: Anarşizmdir!" (*İstanbulbank-Sen'de Emekçilerin Sesi*, Sayı 9, 1978)

Aynı sayıda sendika yayın organlarında pek rastlanmayan bir konu ele alınıyor, “Revizyonizm nedir?” başlıklı uzun bir yazı yayımlanıyordu:

> “Revizyonizm işçi sınıfı içindeki burjuva düşüncesidir. (…) İşçi sınıfı biliminin ‘yeniden gözden geçirilmesi, yenileşmesi’ kılıfı altında revize edilip, burjuvazinin çizgisine sokulmasına REVİZYONİZM denir. Ülkemizde sendikalarda bu tanıma uygun olarak işçi sınıfının mücadelesini pasifize eden sadece ekonomik mücadeleyi ön plana çıkaran revizyonist sendika yöneticilerinin etkinliği çokçadır. Bu yöneticiler işverenlerle şu veya bu şekilde, açıkça veya kapalı tarzda sürekli uzlaşan bir tavır içindedirler. Kendilerine bağlı sendikalardaki işçileri işçi sınıfı bilimi doğrultusunda bilinçlendirecekleri yerde, onların mücadelesini sadece ekonomik yöne çekmeye çalışırlar onlarla birleşmek yerine onları yok etmeyi düşünürler. Ve bu noktada patronlarla birleşirler.” (*İstanbulbank-Sen’de Emekçilerin Sesi*, Sayı 9, 1978)

İstanbulbank-Sen’in 16.9.1978 tarihinde basılan 13. sayısında, ilk sayfada “Sovyet Sosyal-Emperyalizminin Çekoslovakya’yı İşgalinin 10. Yıldönümü Üzerine” başlıklı bir yazı yer alıyordu. (*İstanbulbank-Sen’de Emekçilerin Sesi*, Sayı 13, 1978)

## İstanbulbank-Sen’den Devrimci Bank-Sen’e

İstanbulbank-Sen’in yönetiminde değişiklik sonrasında, örgütün adı, genel kurulunda Devrimci Bank-Sen Sendikası olarak değiştirildi:

> “İstanbulbank-Sen,Genel Kurulda Devrimci Bank-Sen Adını Aldı.
>
> “İstanbulbank-Sen Sendikası’nın 3. Olağan Genel Kurulu Cumartesi günü Kazablanka Gazinosunda yapıldı. Genel Kurulda kabul edilen tüzük değişikliği ile sendikanın işkolu düzeyinde faaliyet göstermesi ve isminin değiştirilerek Devrimci Bank-Sen olması kararlaştırıldı.
>
> “Sabah saat 10.00'da başlayan Genel Kurula çok sayıda İstanbul Bankası personelinin yanısıra çeşitli kuruluşlardan temsilciler de konuk olarak katıldılar. Divan Başkanlığı seçiminden sonra konukların konuşmasına ilk olarak TİKP (Türkiye İşçi Köylü Partisi,YK) İstanbul İl Örgütü Başkanı M.Halim Spatar konuştu.
>
> “Spatar, konuşmasında İstanbulbank-Sen'in, sendika içinde despotluk ve tasfiyecilik yerine demokrasi uygulayan ve hepsinden önemlisi emperyalist bir devlete uşaklık yerine bağımsızlık bayrağına sımsıkı sarılan bir sendika olduğunu belirterek şöyle dedi :
>
> “İşçi sınıfımız, geçtiğimiz 10 yılda Amerikan uşağı sarı sendikacılığa karşı ağır darbeler indirdi. Şimdi revizyonist ağalar türedi, onların yerini bunlar almak istiyor. Emperyalist uşaklığında ve gangster sendikacılığında Amerikancıları da geride bırakan revizyonistlere işçi sınıfı dersini mutlaka verecektir, vermektedir. Sendikanız işçi sınıfının bu yeni tür ağalara karşı yürüttüğü savaşta güçlü bir siperdir."
>
> “Genel Kurulda konuk olarak bulunan Banksif Federasyonu Genel Başkanı Süleyman Kaya da yaptığı konuşmasında ‘Türkiye'nin gerek politik, gerek ekonomik, gerekse sosyolojik açıdan büyük bir bunalım içinde olduğunu belirterek, bunalımdan çıkış yolunun ülkenin bütünlüğü ve halkın birliği yolunda yapılacak katkılarda olduğunu’ söyledi. Kaya konuşmasını şöyle sürdürdü: ‘Bu bunalımdan çıkabilmemizin temeli, ulusal bağımsızlık ve ekonomik bağımsızlık mücadelemizin önderi Mustafa Kemal'in düşüncelerinde yatmaktadır. İstanbulbank-Sen'in emperyalizme ve sömürüye karşı açmış olduğu savaşta, bu yolda olduklarını görüyor ve inanıyorum.’
>
> “Türk-İş'e bağlı Tez Büro-İş Sendikası İstanbul 1 No.lu Şube Başkanı İlhami Açıksöz ise Genel Kurula bir mesaj sundu. Mesajda özetle şöyle de deniyordu:
>
> “‘Yurdumuzun bugün içinde bulunduğu koşullarda tüm emekçilerin ve halkın birliği, hem bağımsızlık ve hem de demokrasi mücadelesinin gereklerindendir. Ülkede iç kargaşalığı artırarak, halkımızı bölmeye, parçalamaya, bu yolla ülkemiz üzerinde tahakküm kurmaya çalışan dış güçlere, işbirlikçilerine ve özellikle Rus emperyalizmine, onun uşağı sahte 'TKP'ye ve bu siyasi örgütün işkolumuzdaki kuruluşu olan Bank-Sen'e karşı da en büyük darbe bu yolla indirilir.’
>
> “İstanbul CHP İl Başkanı Erol Ünal da Genel Kurul’a bir destekleme mesajı gönderdi.
>
> “Konukların konuşmalarından ve mesajların okunmasından sonra Çalışma Raporunun okunmasına geçildi.
>
> “Çalışma Raporuyla ilgili olarak, ‘İlerici’ muhalefet grubu adıyla Genel Kurula katıldıklarını açıklayan üç delege sırayla söz alarak eleştirilerini açıkladılar. Konuşmaları boyunca sahte TKP'nin güdümündeki Bank-Sen'i savunan bu 3 delege, Yönetim Kurulunu, Ecevit hükümetini yıpratmaya çalışmakla, işkoluna açılmayı

düşünmekle belli bir partinin görüşlerini yansıtmakla, "Ne Amerika Ne Rusya" diyerek Sovyetlere çatmakla eleştirdiler.

"Eleştirilere İstanbulbank-Sen Başkanı Yemliha Türk cevap verdi. Yemliha Türk konuşmasına, 'Daha fazla eleştiri beklediklerini, fakat eleştirilerin hafif kaldığını' belirterek başladı ve şöyle sürdürdü:

"'Bizim hükümeti yıpratmak amacında olduğumuz söylendi. Bu hükümet, Kontrgerillanın üzerine yürümemektedir. Kontrgerillanın, o anarşinin kaynaklarının üzerine yürümelidir. Bizim ilkemiz halkın lehine olan her türlü girişime destek olmaktır. Aksi halde karşı çıkarız.'

"'İşkoluna açılmamıza karşı çıkanlar kimden talimat alıyor bu bellidir. Moskova'ya bağlı bir sendikadan. Fakat biz işkoluna açılacağız ve Bank-Sen'e hayat hakkı tanımayacağız. Bank-Sen ve Maden-İş yöneticileri sahte TKP'den emir alır, o da Moskova'dan. Türkiye işçi sınıfı buna müsaade etmeyecektir.

"'Bağlı olduğumuz Banksif Federasyonuna sarı sendika diye hücum ettiler. Bank-Sen karşısında Banksif daha yurtsever, daha ilerici, daha halktan yanadır.

"'Sürekli Rusya'ya, Bank-Sen'e çattığımız, parti gibi hareket ettiğimiz söylendi. Rusya sosyal-emperyalist bir ülke olmaya devam ettikçe, diğer ülkelerin iç işlerine karıştıkça, Afganistan, Yemen ve benzeri ülkelerde darbeler tezgahlamaya, Sudan ve Eritre'nin tepesine bombalar yağdırmaya devam ettiği sürece, bunlara çatacak ve bunlara karşı savaşacağız. Fakat, biz, hangi görüşten olursa olsun AP'lisi, MSP'lisi veya başka bir partiden olanlar bu çatı altında bulunacaktır, diyoruz. Particiliği Bank-Sen, Maden-İş yapıyor. Maden-İş'in sahte TKP'ye karşı olanları işverenlerle anlaşıp nasıl işten attırdığını, Bank-Sen'in Garanti Bankası'nda 180 kişiyi nasıl sürgün ettirdiğini herkes biliyor ve görüyor.

"Yemliha Türk'ün konuşması delegeler tarafından sık sık 'Bağımsız Türkiye', 'Ne Amerika Ne Rusya' sloganları atılarak kesildi ve alkışlandı.

"Çalışma Raporunun ve Mali Raporun aklanmasından sonra gündemin Tüzük değişikliği maddesine geçildi. Tüzük değişikliği ile, bugüne kadar İstanbul Bankası işyerlerinde örgütlü olan İstanbulbank-Sen'in bundan böyle işkolu seviyesinde, bütün Türkiye çapında faaliyet göstermesi ve isminin de değiştirilerek Devrimci Bank-Sen olması oybirliğiyle kabul edildi.

"Seçimlere tek liste katıldı. Yemliha Türk, Oktay Yeşilyurt, Murat Duyal, Altay Yücel, Memduh Isca, Ömer Faruk Öner, Gülveren Tamer, Kemalettin Demirci, Rüştü Enönde, Mustafa Marangoz, Haydar Aslan, Rıdvan Erderen, Hüseyin Alpay, Abbas Karadağ, Burhan Demir, Tülin Orhon, Sami Özlav, M.Ertan Özkarakaş, Barış Dönmez, Abdullah Pekdemir'den oluşan liste delegelerin oybirliğiyle Yönetim Kuruluna seçildiler.

"Yönetim Kurulu daha sonra yapacağı bir toplantıyla kendi arasında işbölümü yapacak." (*Aydınlık*, 27.11.1978)

Genel Kurul, görüşmeler sonrasında kamuoyuna aşağıdaki bildiriyi yayımladı:

"Genel Kurul Bildirisi

"Bundan tam iki yıl önce anlayışları sarı sendikacılık olan yönetimi devirerek, İSTANBULBANK-SEN'i devrimci bir yönetime kavuşturduk.

"Bu iki yıllık mücadelemizde zengin tecrübeler kazandık.

"En doğru yanımız kendi işkolumuzda Rus uşağı BANK-SEN yönetimine karşı mücadelemiz oldu. Çünkü bu sendikayla temelden farklı şeyler savunuyorduk.

"Bu kararların alınmasından uygulanmasına kadar üyelerimize danışmayı esas aldık. Sendika yöneticilerinin ücretleri çalışan işçilerden fazla olamaz ilkesini benimsedik ve uyguladık. 'YÜZ ÇİÇEK AÇSIN, YÜZ FİKİR YARIŞSIN' ilkesini uygulayarak sendika üyelerimizi MHP'li, AP'li, MSP'li, CHP'li ve devrimci diye bölmedik. Her görüşün özgürcü düşüncelerini söylemesine büyük özen gösterdik.

"Yine hakim sınıfların bize yutturmaya çalıştığı 'sendikalar siyasetle uğraşmaz' safsatasını elimizin tersiyle iterek siyasi mücadeleye gücümüz oranında yardımcı olduk. Siyasi mücadelede en önemli yanımız iki süper devlete, özellikle Rusya'ya karşı mücadelemiz oldu. Ayrıca bu süper devletlere teslimiyet eğilimi gösteren hükümetlere göz yummadık. Onlara karşı mücadele ettik. Çünkü şunu iyi biliyorduk; ülkemizde anarşiyi körükleyenler iki süper devlettir. ABD, cinayet şebekesi MHP ve KONTRGERİLLA'yı desteklerken, Rusya sahte soculları ve maceracıları korumuş ve körüklemiştir. Bugün halkımızın can güvenliği diye bir şeyi kalmamıştır.

"Halkımızı, basınımızı, siyasi partilerimizi ve bütün demokratik kitle örgütlerini;

"Doğru devrimci sendikacılık için;

"Sendika ağalığına ve sendikalarımıza yuvalanmış Rus uşaklarına,

"Can güvenliğimiz için;

"MHP ve KONTRGERİLLA'ya karşı, mücadeleye çağırıyoruz." (*Aydınlık*, 27.11.1978)

## Devrimci Bank-Sen'in DİSK Üyesi Bank-Sen'e Yönelttiği Eleştiriler

*Aydınlık Gazetesi*, 1979 yılı Ocak ayında Devrimci Bank-Sen'in DİSK'e bağlı ve TKP yandaşlarının kontrolü altındaki Bank-Sen konusundaki iddia ve eleştirilerini haber olarak yayımladı:

"Devrimci Bank-Sen, Bank-Sen'in bölücü faaliyetini teşhir etti!

"Devrimci Bank-Sen'in bildirisinde Bank-Sen'in işkoluna açılmalarından paniğe kapıldığı belirtildi.

"Devrimci Bank-Sen Sendikasının III. Olağan Genel Kurulunda işkolu düzeyinde faaliyet göstermek için aldığı karar DİSK'in üyeliği askıya aldığı Bank-Sen yöneticilerini telaşlandırdı. Sahte TKP'li Bank-Sen yöneticileri, Devrimci Bank-Sen'in bu karar doğrultusunda çalışmalarını baltalamak amacıyla sendikanın örgütlü bulunduğu İstanbul Bankası işyerlerinde işveren yanlısı bölücü bir propaganda başlattılar.

"Bank-Sen yöneticilerinin İstanbul Bankasına bağlı çeşitli işyerlerine telefon ederek Devrimci Bank-Sen üyelerini psikolojik baskı altına almaya çalıştığı belirtiliyor. Bank-Sen yöneticilerinin Ankara'ya telefon ederek İstanbul'daki işyerlerinin, İstanbul'dan ettikleri telefonla da Ankara'daki işyerlerinin ve bazı şubelerin Bank-Sen'e geçtiği yalanını yaymaya uğraştıkları belirlendi.

"Bank-Sen yöneticilerinin İstanbul Bankasında sözleşme dönemine girildiği bir sırada bölücü ve işveren yanlısı propagandaya girişmesi İstanbul Bankası emekçileri arasında da tepkilere yol açmaktadır. Bu arada Bank-Sen yöneticilerinin aynı propagandayı Anadolu'daki İstanbul Bankası işyerlerine de telefon ederek sürdürdükleri saptandı. Bu bölücü faaliyetleri Bank-Sen yöneticilerinin emriyle Ankara'da İrfan Murat'ın, İstanbul'da ise Mustafa Tüysüz adlı kişilerin tezgahladıkları da saptandı.

"Öte yandan Devrimci Bank-Sen Sendikası bir bildiri yayınlayarak Bank-Sen'in bu bölücü ve işveren yanlısı kışkırtmalarını mahkum eti. Bank-Sen yöneticilerinin de teşhir edildiği bildiride şöyle deniyor: Devrimci Bank-Sen ve Banksif'in genel kurulları Bank-Sen'e önemli darbeler vurmuş, DİSK ise Bank-Sen'in üyeliğini askıya almıştır. Bu gelişmeler sendika ağalığının çökeceğini göstermektedir. Bank-Sen'in korkusu da budur. Ama korkunun ecele faydası yoktur." (*Aydınlık*, 19 Ocak 1979)

*Aydınlık Gazetesi*, Devrimci Bank-Sen'in DİSK'e bağlı Bank-Sen karşıtı tavrını aynı ay içinde bir kez daha haberleştirdi:

"İstanbul Bankası İşyerlerinde Bölücülüğe Karşı Mücadele Sürüyor

"Bank-Sen yöneticileri, bölücü propagandayı İstanbul Bankası Genel Müdür muavinlerinden Atilla Esiner ve İstanbul Bank-Sen'in eski başkanı Hasan Fehmi Genç ile birlikte planladılar.

"Bank-Sen'li bölücüler, Sütlüce Şubesinde tehditler savurunca personel tarafından dışarı çıkarıldılar.

"Devrimci Bank-Sen Sendikası bir bildiri yayınlayarak İstanbul Bankası işyerlerinde Bank-Sen yöneticilerinin giriştiği bölücü propagandayı bankanın genel müdür muavinlerinden Atilla Esiner ve İstanbul Bank-Sen'in eski başkanı Hasan Fehmi Genç'le birlikte planladıklarını açıkladı.

"Öğrenildiğine göre halen Egebank Adana Bölge Müdürlüğü yapan Hasan Fehmi Genç'le birlikte İstanbul Bankası Nişantaşı Şubesi Müdürü Güner Kulabaş, Bayrampaşa Şubesi Müdürü Şevket Dumlu, Bolu Şubesi Müdürü Ayhan Sabit Tüzün ve Gaziantep Şube Müdürü Kamil Öğüt bulundukları yerlerde Bank-Sen lehine bölücü propagandalar yürütmektedirler.

"Devrimci Bank-Sen Sendikasının açıklamasında Bank-Sen yöneticileriyle bu kişilerin ortaklaşa yayınladıkları bildiri ele alınarak şöyle denilmektedir. 'Bildirinin giriş bölümünde 'sendikal mücadelenin yeni bir aşamaya ulaştığı bu aşamanın bir dönüm noktası olduğu' söyleniyor. Halbuki onların verdiği mücadele (!) bir sendikal mücadele değil, sermaye gruplarının bir oyunudur. Hepimizin yakından tanıdığı işçiler adına mücadele edecek olanlar, Güner Kulabaş'lar ile üç buçuk Rus hayranı mıdır? Onlara göre işçiler dönüm noktasına gelmişler. İşverenlerin eli kolu olan bu kişilerin toplu sözleşmemiz arifesinde ortaya çıkışları bir tesadüf müdür?

"Bu arada geçtiğimiz gün Bank-Sen avukatı Erkin ile örgütlenme dairesinden Ali Mirzaoğlu adlı sahte TKP'liler bir grup İGD'li ile birlikte İstanbul Bankası'nın Sütlüce şubesine gelerek bölücü propaganda yapmak istediler. O sırada şubede bulunan Devrimci Bank-Sen görevlilerinden Hüseyin İmik bu kişilere personelin önünde Bank-Sen tüzüğünün anti-demokratik hükümlerinden söz ederek tüzüğün seçme ve seçilme ile ilgili maddelerini personelin karşısında okumaları istedi.

"Sahte TKP'li Ali Mirzaoğlu'nun personelin önünde tüzüğün ilgili maddelerini okumayı kabul etmemesi üzerine Devrimci Bank-Sen görevlisi Hüseyin İmik'in söz konusu maddeleri okuyarak Bank-Sen'de seçme ve seçilme özgürlüğünün olmadığını söyledi. Buna karşılık Bank-Sen'li Ali Mirzaoğlu'nun hakaret edici sözler sarfettiği belirtildi.

"Ali Mirzaoğlu adlı Bank-Sen'linin daha sonra Hüseyin İmik'e yaptığı 'dışarı çık konuşalım' yollu tehditlerinin Sütlüce şubesi emekçilerinin tepkisine yol açtığı ve personelin Bank-Sen'lileri işyerini terketmeye zorladıkları bildirildi." (*Aydınlık*, 24 Ocak 1979)

## 1979 Yılında Bağıtlanan III. Dönem Toplu İş Sözleşmesi

8.6.1977 tarihinde İstanbulbank-Sen ile İstanbul Bankası T.A.Ş. arasında bağıtlanan ve 1.3.1977-28.2.1979 tarihleri arasında yürürlükte kalan II. Dönem toplu iş sözleşmesinin ardından, taraflar arasında 1979 yılında III. Dönem toplu iş sözleşmesi bağıtlandı. Bu toplu iş sözleşmesinin hükümlerine ilişkin haber aşağıdadır:

"Toplu sözleşme töreninde bir konuşma yapan Devrimci Bank-Sen Genel Başkanı Yemliha Türk , banka yöneticilerinden bazılarının baltalama girişimlerine rağmen imzalanan sözleşmenin başarılı olduğunu söyledi.

"Devrimci Bank-Sen, İstanbul Bankası'nda iş güvencesi sağladı.

"Sözleşme ile İşçi Bayramı olarak kabul edilen 1 Mayıs günü için işçilere 2 bin lira ikramiye ödenecek.

"Banksif Federasyonuna üye Devrimci Bank-Sen Sendikası ile İstanbul Bankası Genel Müdürlüğü arasında 3 ayı aşkın bir süredir sürdürülen sözleşme görüşmelerinin anlaşmayla sonuçlanması üzerine 31 Mayıs günü Genel Müdürlük'te bir imza töreni düzenlendi.imza töreninde konuşan Sendika Genel Başkanı Yemliha Türk, 'Bu sözleşme, işkolunda imzalanan en iyi sözleşmedir' dedi.

"İstanbul Bankasının 83 işyerinde çalışan toplam 1455 kişiyi kapsayan toplu sözleşme ile banka çalışanlarının aylıklarına birinci yıl 5 bin, ikinci yıl 5 bin lira zam yapıldı. Öte yandan 1 Mayıs 1979'dan itibaren yürürlüğe giren yeni asgari ücret sonucu meydana gelen artışın yüzde 50 oranında ücretlere eklenmesiyle 1. yıl için ücretlere yapılan zam oranı 6 bin 50 lirayı bulmuş oldu.

"Sözleşme ile 1 Mayıs'ın işçi bayramı olduğu kabul edildi ve 1 Mayıs arifesinde tüm çalışanlara 2 bin lira tutarında bayram ikramiyesi ödenmesi kararlaştırıldı.

"Sözleşmenin 66. maddesi ile Disiplin Kurulunun 3 işveren ve 3 işçi temsilcisinden oluşması ve işten atma veya başka bir kararın alınması için 4 oy gerekliliği kabul edildi. Böylece iş güvenliği açısından önemli bir başarı sağlandı.

"Sözleşme ile ayrıca üyelerin terfi, tayin, atama vb. gibi her türlü işlerine bakacak bir İnceleme Kurulu da oluşturuldu. Bu kurul da 3 işveren ve 3 işçi temsilcisinden oluşacak ve karar alabilmesi için en az 4 oy gerekecek.

"Kıdemleri ne olursa olsun tüm sendika üyelerinin yılda 27 gün ücretli izin kullanmaları, ölen, emekliye ayrılan, askere giden, sendika organlarında görev alan sendika üyelerinin kıdem tazminatlarının 60 gün, yasa gereği durumlarda 50 gün, istifa ederek işten ayrılanların kıdem tazminatlarının ise 30 gün üzerinden hesaplanması kabul edildi.

"Sözleşmede ayrıca ilkokul mezunlarına 200, ortaokul mezunlarına 300, lise mezunlarına 400, yüksek okul mezunlarına 500 lira öğrenim zammı ödenmesi hükmü de yer aldı. Yemek ücreti ise her ay için 1150 lira olarak belirlendi. Üyelere ayrıca her yıl için 6 maaş ikramiye verilecek.

"İzine ayrılanlara 2 bin lira izin ödeneği, 4 bin lira yakacak ödeneği, 4 bin lira doğum, 7500 lira evlenme ödeneği verilmesi de sözleşmede yer aldı." (*Aydınlık*, 3 Haziran 1979)

*Aydınlık Gazetesi*'nin işçi/sendika konularındaki yazarı Gülay Kurnaz, "örse çekiç" köşesinde bağıtlanan toplu iş sözleşmesini aşağıdaki biçimde ele aldı:

"Devrimci Bank-Sen'in Başarısı

"Bu yazımızda İstanbul Bankası emekçilerini ve Devrimci Bank-Sen Sendikası yöneticilerini kutlamak istiyoruz.

"1400 İstanbul Bankası emekçisi, sendikalarının etrafında kenetlendiler ve kararlı bir mücadeleyle işkolunun en ileri sözleşmesini yaptılar

"Bu sözleşme, sadece İstanbul Bankası emekçileri açısından değil, banka işkolunun bütünü açısından büyük önem taşıyan ve ilgiyle izlenen bir sözleşmeydi.

"Bank-Sen, bundan bir kaç ay önce, İstanbul Bankasına doğru bir atak yapmış fakat başarısızlığa uğrayıp geri çekilmişti. Aylardır kötü bir sözleşmenin pususuna yatmış bekliyordu.

"İstanbul Bankasının, Bank-Sen yanlısı bazı yöneticileri de bütün umudunu kötü bir sözleşmeye bağlamış görüşmeleri baltalamaya çabalıyordu.

“İstanbul Bankası emekçileri ve Dev-Bank-Sen’in tüm dostları ise, umut ve güvenle bir başarı haberi beklemekteydi.

“İşte sonunda, düşmanları kedere garkeden, dostları sevindiren sonuca ulaşıldı. Dev-Bank-Sen, İstanbul Bankasında imzaladığı sözleşmeyle ekonomik haklar açısından işkolunun en yüksek düzeyine ulaşırken, işgüvenliği, işyeri demokrasisi gibi temel meselelerde örnek alınacak çözümler getirdi. Bu sözleşmeyle, Türkiye'de belki de ilk defa, işverenlerin işçi temsilcilerinin onayını almadan tek bir işçiyi bile işten atamayacakları bir "Disiplin Kurulu" oluşturuldu. Bir başka deyişle, İstanbul Bankasında 13 ve 17'inci maddeler fiilen işlemez hale getirildi. Yine bu şözleşmeyle işyeri demokrasisi konusunda da ileri adımlar atıldı. Terfi, atama, gibi meselelerde işçilerin karar sahibi olması sağlandı.

“İstanbul Bankasında sağlanan bu başarı, herşeyden önce binbir dedikoduya, baltalama ve sızma çabasına rağmen sendikasına olan güvenini kaybetmeyen ve ona sımsıkı sarılan İstanbul Bankası emekçilerinin bir zaferidir.

“Bu zafer aynı zamanda, revizyonist saldırılara karşı aldığı açık ve cesaretli tutumla tabanın desteğini kazanmayı, işçinin birliğini korumayı bilen, toplusözleşme mücadelesi boyunca izlediği ilkeli, esnek ve gerçekçi politikayla devrimci sendikacılık örneği veren Devrimci Bank-Sen yönetimine aittir.

“Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, İstanbul Bankasında imzalanan sözleşme, sadece bu işyeri açısından değil, banka ve büro işkolunda, revizyonizme karşı mücadelenin bütünü açısından da büyük önem taşımaktadır.

“Bilindiği gibi, banka ve büro işkolunda TKP'nin yönetimindeki Bank-Sen ile devrimcilerin yönetimindeki Dev-Bank-Sen arasında uzun süredir devam eden bir mücadele vardır.

“Bu mücadelenin çeşitli aşamalarını şöyle özetleyebiliriz:

“Geçtiğimiz mart ayından önceki bir yıllık dönem, Bank-Sen açısından bir ilerleme dönemi oldu. Bank-Sen’in TKP’li yönetimi, bu dönem içinde fikirlerini işçi kitlesinden gizleyerek, henüz yüzünün teşhir olmamasından yararlanarak, belli bir yayılma gösterebildi. Bazı sendikaları tepede kurduğu ilişkilerle yutarak genişledi.

“Ancak bu gelişme çizgisi bir noktada geldi, İstanbul Bankasına ve Dev-Bank-Sen’e dayandı.

“Devrimci Bank-Sen, Bank-Sen'li TKP'lilerin önüne korkulu bir rüya gibi dikilmekteydi. TKP’li yönetime karşı yürüttüğü mücadele gitgide daha "tehlikeli boyutlar" kazanıyordu. Dev-Bank-Sen, Bank-Sen'e karşı mücadelede Banksif, Tez Büro-İş gibi sendikalarla da güçbirliği çalışmaları yapıyordu. Üstelik, son Genel Kurulunda işkolunda açılma kararı almış, Bank-Sen'e karşı açıkça savaş ilan etmişti.

“Bank-Sen'in ilerlemeye devam edebilmesi Dev-Bank-Sen engelinin kaldırılmasına bağlıydı. İşte, bundan bir kaç ay önce bu tespiti yapan Bank-Sen yönetimi İstanbul Bankasına doğru saldırıya geçti. Hedef, toplusözleşme arifesinde sendikanın tabanını parçalamak ve İstanbul Bankasında başarısız bir sözleşme yapılması için çalışmaktı.

“Ancak bütün şubelerde birden başlatılan revizyonist. saldırı kısa zamanda boşa çıkarıldı. Böylece, Bank-Sen'in bir yıldır yukarı doğru seyreden gelişme grafiği, İstanbul Bankası engeline takılıp kalıyor, TKP'li yöneticiler de kötü bir sözleşme imzalanması umuduyla bir süre için geri çekiliyordu.

“Ne var ki, imzalanan sözleşme, Denizmen ve Şürekası'nın bütün heveslerini kursaklarında bıraktı. Devrimci Bank-Sen'in TKP'ye karşı yürüttüğü aktif mücadelenin yanı sıra ekonomik mücadele alanında kazandığı bu zafer, banka emekçileri arasında daha da büyük bir güven ve itibar kazanmasına yol açtı.

“Şimdi, Dev-Bank-Sen'in önünde, işkoluna, geniş emekçi kitlelere doğru açılacağı bir dönem uzanıyor. Bu dönemin banka işkolunda revizyonizme karşı mücadelenin kızışacağı, Dev-Bank-Sen'in yeni emekçi kitlelerle birleşerek güçlenirken, Bank-Sen'in bundan üç ay önce duralayan gelişme eğrisinin aşağıya doğru ineceği bir dönem olacağı görülüyor.

“Biz, Devrimci Bank-Sen’in tüm üye ve yöneticilerini tekrar kutluyor ve bu yeni dönemde, Rus işbirlikçiliğine karşı işkollarında verecekleri mücadelede başarılar diliyoruz.” (*Aydınlık*, 9 Haziran 1979)

## Devrimci Bank-Sen’in Tüzüğüne Göre Amaç ve İlkeleri

Devrimci Bank-Sen’in 1979 yılı Ağustos ayında yayımlanan Ana Tüzüğü’ne göre, sendikanın amaç ve ilkeleri şöyleydi:

“Amaç.

“Sendika, Anayasa’daki sosyal ve demokratik temel ilkelerden güç alarak işçilerin ve tüm çalışanların hak ve özgürlüklerinin gerçekleştirilmesi için uğraş verir. Sendikamız ulusal bağımsızlığa, demokrasiye, devrimciliğe ve insan hakları ilkelerine bağlı kalarak aşağıda gösterilen ilkelerin gerçekleşmesi için çalışır.

"(a) Dil, ırk, cinsiyet, din ve mezhep ayrılığı gözetmeksizin sendikanın kapsadığı işkolunda çalışan işçileri örgütlemek, aynı amaç içinde toplamak,

"(b) İşçilerin ve insanlığın özgürlük içinde mutlu ve uygar bir yaşam düzeyine kavuşması, sosyal güvenliğin ve sosyal eşitliğin bütün gerekliliği ile gerçekleşmesi, iş hukukunun gelişmesi, her türlü sömürünün ortadan kalkması için uğraşmak,

"(c) Üyelerin ekonomik ve sosyal çıkarlarını korumak, hak ve çıkarlarını savunmak, sosyal, ekonomik ve politik kültürlerini geliştirmek, iş güvenliğini ve grev özgürlüğünü, toplu iş sözleşmesi hakkını güvenlik altında tutmak, işsizlik ve sağlık tehlikelerini ortadan kaldırmaya çalışmak,

"(d) Yoksulluğun ve bilgisizliğin doğmasına, yayılmasına ve kötüye kullanılmasına engel olmak,

"(e) Yurt ve dünya işçilerinin yukarda belirtilen amaçlar uğruna verecekleri uğraşları tek başına veya diğer işçi örgütleri ve sosyal kuruluşlarla birlikte desteklemek.

"İlkeler.

Sendikamız tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesini öncelikle işçilerin yönetimde söz ve karar sahibi olmaları ve sendikal uğraşlara doğrudan doğruya katılmaları biçiminde anlar ve bu ilkeyi yaşama uygulamak, örgüt içi demokrasiyi sağlayıp, bürokratik yönetim biçimlerini engellemek, sendikacılığı bir meslek halinden çıkarmak için aşağıdaki önlemleri almak.

"(a) Sendika, kongreleri en geniş tabanla yapmayı esas alır. Bunun için şube genel kurulları o şubeye bağlı bütün üyelerle, Genel Merkez Genel Kurulları ise her 10 üyeye bir delege oranı ile yapılır. 10 kişiden az işyerleri 1 delege ile temsil edilir.

"(b) İşyeri sendika temsilciliklerine, ancak üyelerin kendi aralarında seçecekleri işçiler atanır. Üye çoğunluğunun istemi ile sendika işyeri temsilcilerini yenilemek zorunludur.

"(c) İşyerlerinde her 10 üyeye 1 oranında üyelerden oluşacak işçi konseyleri seçilir. 10 üyeden az üyenin çalıştığı işyerleri konseyde 1 üye ile temsil edilir. İşyeri işçi konseyleri tüzükteki yolla sendika işyeri temsilcilerinin değiştirilmesine karar verebilirler. Şube işçi konseyleri, şube denetleme kurulunu göreve çağırabilir, şubeyi denetleyebilirler. Gerekçe göstererek şube yönetim kurulunun görevden alınmasını isteyebilirler. Sendikanın eğitim, örgütlenme, politik tutum ve eylem biçimleri gibi konularda öneriler getirir, uyarılarda bulunabilirler. Sendikaca saptanacak eğitim, örgütlenme gibi konuların uygulanmasını gerçekleştirmek, sendikaca önerilen eylemleri başlatıp sürdürmek, görevlerini yüklenirler.

"(d) İşverenlere verilecek toplu iş sözleşmesi önerileri, ilgili işyerinde çalışan tüm işçilerin istekleri saptanarak hazırlanır.

"(e) Ücretli olarak çalışan sendika yöneticilerinin normal aylık ücretleri, sendikaya kayıtlı emsal üyelerin işyerlerinden almakta olduğu ücret ve yan ödemeler toplamından fazla olamaz.

"(f) Sendika amaç ve ilkelerini gerçekleştirebilmek için üyelerin eğitilmesini ön koşul sayar. Gelirinin en az yüzde 10'unu eğitim için harcar. Sözle eğitim, eğitici ile işçiler arasında karşılıklı öğrenmeyi amaçlayan bir söyleşi biçiminde yürütülür. Ayrıca sendika her türlü yayınlar yolu ile de eğitimin etkili hale gelmesi için çalışır. Eğitim ve eylem beraberliği titizlikle uygulanır.

"(g) Sendikaya üye olacak işçilere önce sendikanın amaç ve ilkeleri ile mücadele biçimleri anlatılır, sonra üyelik işlemleri tamamlanır." (Devrimci Bank-Sen, *Devrimci Bank-Sen Ana Tüzüğü*, Devrimci Bank-Sen Yay.No.3, İstanbul, Ağustos 1979)

## Devrimci Bank-Sen'in Gazetesi

Devrimci Bank-Sen, 1980 yılında *Devrimci Bank-Sen'li Emekçilerin Sesi* isimli bir gazete yayımlamaya başladı. Gazetenin sahibi Genel Başkan Yemliha Türk, sorumlu yazı işleri müdürü de Oktay Yeşilyurt idi. Gazetenin 1. sayısında aşağıdaki yazı yer aldı:

"Niçin Çıkıyoruz"

"Amaç birdir: halkımıza 'aman bu kargaşa bitsin de nasıl biterse bitsin' dedirtmek ve getirmeyi umdukları diktayı kurtarıcı gibi göstermek. Ne var ki bugün Türkiye'deki demokratik güçler ne böyle bir diktaya izin verecek kadar güçsüzdür; ne silahlı kuvvetler böyle bir diktaya heveslidir. Ancak ülkemizin en büyük şanssızlığı bugünkü anarşiyi doğru tahlil edebilen ve bunun üzerine yürüyebilen hükümetlere kavuşamamasıdır. İki yıllık CHP döneminde anarşi önlenemedi. Çünkü bu sürede anarşinin bir kaynağı olan Rusya'ya karşı teslimiyet politikası izlendi. Demokratik güçler olarak nitelenen Rusçular bizzat hükümet himayesine alındı. Bugün ise anarşinin MHP yönüne gözünü kapayan ve anarşiden yararlanma siyaseti izleyen bir hükümet iş başındadır. Hükümet bugün anarşiden işçi kıyımları, toplu sözleşmeleri baskı altına almak için faydalanmayı ummaktadır Oysa bu bugün izlenmesi gereken milli uzlaşma siyasetiyle taban tabana zıttır. Bugün MHP dışında tüm siyasi

partiler anarşiye karşı milli birlik, milli ekonomi ve milli bağımsızlık için güçbirliği yapmak zorundadır. Türkiye bu milli birliği er veya geç yaşayacaktır. Önemli olan daha fazla zarara sebep olmadan, sen-ben kavgasını bir yana atıp, bir an önce bu birliğin gerçekleşmesidir." (*Devrimci Bank-Sen'li Emekçilerin Sesi*, Sayı 1, Nisan 1980)

Gazetenin ilk sayfasındaki manşet, "DİSK'in Genel Grevine Karşı Çıkalım, Hak Grevlerini Destekleyelim!" idi.

4 sayfalık gazetenin son sayfası tümüyle Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a asker göndermesine ayrılmıştı: "Afganistan İşgali ve 'Bağımsızlık Tutkunları'". Yazıda, *Bank-Sen Haber Bülteni*'nde Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a askeri müdahalesini "enternasyonalist dayanışma" olarak gösteren haber eleştiriliyordu. (*Devrimci Bank-Sen'li Emekçilerin Sesi*, Sayı 1, Nisan 1980)

*Devrimci Bank-Sen'li Emekçilerin Sesi Gazetesi*'nin Temmuz 1980 tarihli 4. sayısında da DİSK'in 7. Genel Kurulu eleştiriliyordu: "Son gün yapılan seçimlerde A.Baştürk yeniden DİSK başkanlığına seçildi. A.Baştürk ekibi, sahte TKP'lilerin 'bölücü' olduğunu söylemesine rağmen seçimlerde onlarla uzlaşmıştır. 6. Genel Kurulda DİSK yönetimini kaybeden TKP Kemal Daysal vasıtasıyla bir mevzi ele geçirmiştir. (…) 7. Genel Kurul hiçbir sorunu çözmemiş, aksine DİSK'i daha büyük sorunlarla başbaşa bırakmıştır." (*Devrimci Bank-Sen'li Emekçilerin Sesi*, Sayı 1, Nisan 1980)

## İstanbul Umum Sigorta'da Direniş

Devrimci Bank-Sen Sendikası, İstanbul Umum Sigorta'da örgütlenince 40 işçi işten çıkarıldı. Bunun üzerine işyerinde direniş başladı:

"Yasadışı Lokavt

"İstanbul Umum Sigorta İşçileri: İşveren 40 Arkadaşımızı İşten Atmakla Devrimci Bank-Sen'de Örgütlenmemizi Engelleyemez

"Banksif Federasyonuna bağlı Devrimci Bank-Sen Sendikasının İstanbul Umum Sigorta'da yetki alması üzerine işveren yasadışı lokavta başvurarak 40 işçinin çıkışını verdi ve işyerini ay sonuna kadar kapattığını açıkladı. Çıkış kağıtlarını imzalamayan işçiler ise bu yasadışı lokavta karşı mücadele edeceklerini ve her gün işbaşı yapmak üzere işyerine geleceklerini, işyeri kapalı olduğu takdirde durumu bir zabıtla tespit ettireceklerini belirttiler.

"1883 yılında kurulan ve Türkiye'nin en eski sigorta şirketlerinden biri olan İstanbul Umum Sigorta'nın hisselerinin yüzde 54'ü İtalyanlara ait. İşyerinde çalışan 74 kişi daha önce işyerinde yetkili olan İsum-Sen sendikasından ayrılarak bir süre önce Devrimci Bank-Sen'e geçtiler. İsum-Sen Sendikası öyle bir sendika ki, sendikayı fiiliyatta patronun müşavirleri yönetiyorlar. Bu patron sendikasının, adından başka sendikaya benzer bir yanının bulunmadığı, işyerinde çalışanların aldığı ücret ve sosyal haklardan da belli. Çoğu işçinin asgari ücretle çalıştığı, 20 yıllık işçinin bile brüt 10-13 bin lira aldığı işyerinde, işçilerin yılda brüt 1500 Liralık yakacak yardımı dışında hiç bir sosyal hakları yok.

"İşte bu şartları düzeltmek, daha iyi maddi haklar elde etmek ve iş güvenliğini sağlamak için işçiler Devrimci Bank-Sen'de örgütleniyorlar. İşveren vekili 'Bu küçük şirkettir. Sendikalaşınca burayı batırırsınız. Ben sizin babanızım' gibi laflarla önce işi alttan almaya çalışıyor. Fakat işçilerin Anayasal haklarını kullanarak sendika değiştirmeye kararlı olduğunu görünce de, bir liste hazırlıyor ve 40 kişinin çıkışını veriyor. Gerekçe olarak da şirketin 'Ekonomik zorluklar içinde bulunduğunu, işi küçültmeye karar verdiklerini' öne sürüyor. Oysa işçiler, şirketin geçen yıl tarihinin en yüksek kârını elde ederek 20 milyon lira kâr ettiğini, İstanbul'daki emlaklarından da 9 milyon lira gelir sağladığını belirtiyorlar. İşçiler, yasadışı lokavt uygulayan Genel Müdür Haşim Ekener'in tamamen sendikal nedenlerle bu yola başvurduğuna işaret ederek şöyle diyorlar: 'Genel Müdür sendikalara ve toplu sözleşme düzenine karşıdır. Sigorta Dünyası adlı dergiye yazdığı bir yazıda, toplu sözleşme düzenine ve sendikalara karşı olduğunu, bunun şirketlere büyük mali külfet getirdiğini açık açık yazmaktan çekinmedi. Bir keresinde de bize 50 lira zam verdi. Bunu verirken de aynen şöyle dedi: Bu sendikal bir zam değil, benim lütfumdur.

"İstanbul Umum Sigorta Genel Müdürü Haşim Ekener. Kendisi ayda 40 bin lira maaş alırken yanında çalışan işçiye asgari ücret veriyor. İşçilerin yüzüne karşı 'Ben sizin sendikalaşmanıza karşı değilim' derken, bir yandan yasadışı lokavtla 40 işçiyi işten atıyor, öte yandan da dergilere, sendikalara ve toplu sözleşmelere karşı olduğunu, bunların şirketlere büyük külfetler getirdiğini öne süren yazılar yazıyor. İşçiler yasadışı lokavtın ve baskıların tek sorumlusunun Haşim Ekener olduğunu söylüyorlar.

"İşçiler, Genel Müdürün kendi özel menfaatlerinden dolayı da sendikalaşmaya karşı çıktığını belirtiyorlar. İşçiler satışa çıkan şirketin satılması halinde Genel Müdürün komisyon alacağını, satışın kolay olması için işyerine sendika sokmamak istediğini söylüyorlar.

"İşverenin psikolojik baskılarına, yıldırma çabalarına ve sıkıyönetimle tehditlerine boyun eğmeyeceklerini söyleyen işçiler şöyle diyorlar: 'Yasalara saygımız var, fakat işveren yasadışı lokavt uyguluyor. Bu yüzden işyerinden ayrılmayacağız. Sendikamıza güveniyoruz. Sendikamızın verdiği talimatlar doğrultusunda hareket ederek mücadelemizi başarıya ulaştırmaya kararlıyız.'

"Devrimci Bank-Sen yöneticileri ise, diğer işyerlerindeki bütün üyeleri ile birlikte Umum Sigorta işçilerinin haklı mücadelesini maddi ve manevi olarak destekleyeceklerini belirtiyorlar." (*Aydınlık*, 26.3.1980)

## 12 Eylül 1980 Darbesi ve Devrimci Bank-Sen

14 Mart 1980 günü Devrimci Bank-Sen Yürütme kurulu toplantısında yönetim değiştirildi. Genel başkanlığa Rüştü Enönde, genel sekreterliğe Yemliha Türk, mali sekreterliğe Rıdvan Erderen, örgütlenme sekreterliğine Oktay Yeşilyurt, eğitim sekreterliğine de Mete Kutluay getirildi. Ancak daha sonra genel başkanlığa Yemliha Türk, genel sekreterliğe Oktay Yeşilyurt görevlendirildi.

12 Eylül 1980 darbesi sonrasında Devrimci Bank-Sen'in faaliyeti durduruldu ve yöneticiler hakkında dava açıldı.

Açılan davaya ilişkin bilgi aşağıdadır:

"29 sendikacı hakkında dava açıldı.

"Bağımsız Devrimci Bank-Sen Sendikası'nın 29 yöneticisi hakkında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde dava açıldı.

"İddianamede sendikanın 1974 yılında İstanbul Bankası Mensupları Sendikası olarak kurulduğu, 1978 yılında adını Devrimci Bank-Sen olarak değiştirdiği ve işyeri sendikası niteliğinden çıktığı belirtiliyor. Türkiye İşçi Köylü Partisi görüşü doğrultusunda hareket ettikleri ileri sürülen sendika yöneticilerinin TCY'nın 141/1-6 maddesi uyarınca 6 yıl 8 ay ile 20 yıl arasında hapisleri isteniyor. İddianamede ayrıca Devrimci Bank-Sen Sendikası'nın kapatılması istemi de yer alıyor.

"Haklarında dava açılan sendika yöneticileri şunlardır: Sendika Genel Başkanı Yemliha Türk, Genel Sekreter Oktay Yeşilyurt, Rüştü Enönde, Kemalettin Demirci, Haydar Arslan, Altan Yücel, Memduh İşçe, Ömer Faruk Öner, Gülveren Tamer, Mustafa Marangoz, Rıdvan Erdeler, Hüseyin Altay, Abbas Karadağ, Burhan Demir, Tülin Orhon, Sami Özlal, Mehmet Emin Özkarakaş, Abdullah Pekdemir, Murat Duyan, Melahat Poyraz, Hıdır Erkoak, Hüveyda Pişkin, Serhat Telmen, Nermin Erbaytan, Barış Dönmez, Ekrem Güreş, Ali Ekber Bulduk, İdris Genç, Niyazi Turan." (*Cumhuriyet*, 13.4.1984)

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi, 22 Ekim 1984 tarihinde Devrimci Bank-Sen Sendikası yöneticilerinin beraatine karar verdi.

Devrimci Bank-Sen'in eşya ve kayıtları, Yemliha Türk ve Oktay Yeşilyurt'a teslim edildi.

Sendika, 8 Haziran 1985 tarihinde olağanüstü genel kurul toplayarak adını Banka-İş (Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası) olarak değiştirdi. Ancak 5 Mart 1988 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurulda, sendika kendisini feshetti. (*Türkiye Sendikacılık Ansiklopedisi*, Cilt 1, 1996;112)